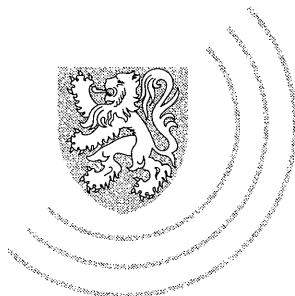

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1996-1997

29 november 1996

ONTWERP VAN DECREET

**houdende bepalingen tot begeleiding
van de begroting 1997**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud
uitgebracht door de heer Peter Desmet
(Hoofdstuk XI – Leefmilieu)**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Dirk Van Mechelen.

Vaste leden : de heren Georges Beerden, Peter Desmet, Hugo Marsoul, Leonard Quintelier, Jef Van Looy ;

mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht, de heren Arnold Van Aperen, Dirk Van Mechelen ;

de heren Freddy De Vilder, Jacky Maes, Bruno Tobback ;

de heren Frank Creyelman, Frans Wymeersch ;

de heer Willy Kuijpers ;

de heer Johan Malcorps.

Plaatsvervangers :

de heren Jos De Meyer, Johan De Roo, mevrouw Veerle Heeren, de heren Erik Matthijs, John Taylor ;

mevrouw Yolande Avontroodt, de heren Marino Keulen, Patrick Lachaert ;

de heren Carlos Lisabeth, Steve Stevaert, Jacques Timmermans ;

de heren Wilfried Aers, Pieter Huybrechts ;

de heer Johan Sauwens ;

mevrouw Vera Dua.

*Zie :***428** (1996-1997)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet
- Nr. 2 : Verslag van het Rekenhof
- Nrs. 3 tot 13 : Amendementen
- Nr. 14 : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting
- Nr. 15 : Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
- Nr. 16 : Verslag namens de Commissie voor Cultuur en Sport
- Nr. 17 : Verslag namens de Commissie voor Financiën en Begroting

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud behandelde het Hoofdstuk XI – Leefmilieu van het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1997 op dinsdag 5, donderdag 14 en woensdag 20 november 1996.

In samenhang daarmee behandelde de commissie het haar toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1997 (Stuk 15 (1996-1997) – Nr. 1).

I. TOELICHTING DOOR DE HEER THEO KELCHTERMANS, VLAAMS MINISTER VAN LEEFMILIEU EN TEWERKSTELLING

1. Afvalwaterheffingen

In januari 1996 publiceerde de Vlaamse Milieu-maatschappij een rapport over de afvalwaterheffingen. Het rapport bevatte een evaluatie en voorstellen tot aanpassing van de huidige regeling. De VMM stelde volgende wijzigingen voor :

- de afschaffing van de K_s -factor, de zogenaamde sociale correctie ;
- een aanpassing van de omzettingsscoëfficiënten, zowel voor de kleinwaterverbruikers als voor de bedrijfssectoren ;
- de aftrek van de vuilvracht voor het gedeelte lager dan de vooropgestelde oppervlaktewater-kwaliteitsdoelstellingen ;
- een aanpassing van de berekeningswijze van de koelwaterheffing.

Zowel de SERV als de MiNa-Raad maakten ernstig voorbehoud bij de herberekening van de omzettingsscoëfficiënten door de VMM.

De minister herinnert eraan dat het rapport ook in de commissie werd besproken, naar aanleiding van de hoorzittingen over de financiering van het milieubeleid.

Rekening houdend met de adviezen van de Mina-Raad en de SERV, en met de bespreking in de commissie, wordt ervoor geopteerd om voorlopig geen wijzigingen aan te brengen in de heffingsgrondslagen en de verschillende omzettingsscoëfficiënten. Aan de VMM werd een bijkomend en

diepgaander onderzoek opgedragen. De resultaten hiervan kunnen ten vroegste medio 1997 worden verwacht.

De voorliggende wijziging van de regeling inzake afvalwaterheffingen beperkt zich dan ook tot :

– de invoering van een nieuwe sociale correctie. De correctie van de vuilvracht van de kleinwaterverbruikers (minder dan 500 m³ per jaar) door middel van de K_s -factor wordt opgeheven. Er is volgens de minister immers aangetoond dat deze in werkelijkheid geen sociale correctie inhoudt. In plaats daarvan wordt voorzien in een volledige vrijstelling van de heffing voor bestaansminimumtrekkers en voor bejaarden die van een gewaarborgd inkomen genieten. Daarenboven wordt een sociale correctie in de drinkwatervoorziening ingebouwd (cfr. infra).

– de invoering van een heffingenreductie voor kleinschalige zelfzuiveraars. Vanaf 1997 wordt de verschuldigde heffing gehalveerd voor de particulieren en andere kleinwaterverbruikers die een eigen waterzuiveringsinstallatie uitbaten waarvan het effluentwater wordt geloosd in een oppervlaktewater of in een rioolgedeelte dat niet binnen een redelijke termijn op een zuiveringsstation wordt aangesloten.

Als gevolg van de afschaffing van de K_s -factor worden nu ook alle kleinwaterverbruikers ten volle heffingsplichtig voor de geloosde vuilvracht.

In de huidige regeling bedraagt de gecorrigeerde heffingsplichtige vuilvracht circa 3,8 miljoen vervuilingseenheden.

Door de afschaffing van de K_s -factor verhoogt de heffingsplichtige vuilvracht met ongeveer 1,25 miljoen vervuilingseenheden voor de groep van kleinwaterverbruikers met een jaarwaterverbruik tot 150 kubieke meter, die grotendeels bestaat uit huishoudens. Voor de groep kleinwaterverbruikers met een jaarwaterverbruik van 151 tot 500 kubieke meter, vooral kleine en middelgrote ondernemingen, bedraagt de verhoging ongeveer 0,66 miljoen vervuilingseenheden.

De door de kleinwaterverbruikers reëel geloosde vuilvracht, die met de nieuwe regeling dus ook volledig heffingsplichtig wordt, wordt geraamd op ongeveer 5,4 miljoen vervuilingseenheden.

De minister geeft een aantal concrete voorbeelden van de gevolgen van de nieuwe regeling :

– voor een alleenstaande met een jaarwaterverbruik van 40 kubieke meter zal de afschaffing van

de K_s -factor resulteren in een verhoging van de afvalwaterheffing van 300 frank in 1996 tot 953 frank in 1997 (zonder indexaanpassing) ;

– voor een gezin van vier personen met een jaarwaterverbruik van 160 kubieke meter zal de afschaffing een verhoging van de heffing tot gevolg hebben van 2.866 frank in 1996 tot 3.182 frank in 1997 (zonder indexaanpassing).

Het effect van de nieuwe sociale correctie is een vermindering van de heffingsplichtige vuilvracht met 177.000 vervuilingseenheden :

– de vrijstelling van de bestaansminimumtrekkers kan, met een geschat gezinswaterverbruik van 120 m^3 per jaar, worden geraamd op 3.240.000 kubieke meter water of 81.000 vervuilingseenheden ;

– de vrijstelling voor de begunstigden van een gewaarborgd inkomen voor bejaarden kan, met een geschat gezinswaterverbruik van 60 kubieke meter per jaar, worden geraamd op 3.840.000 kubieke meter water of 96.000 vervuilingseenheden.

Tabel 1 in bijlage bij dit verslag bevat een raming van de totale heffingsplichtige vuilvracht voor 1997, met zowel de kleinwaterverbruikers, de grootwaterverbruikers als de industrie. De totale vuilvracht wordt geraamd op 9.420.000 eenheden en met inbegrip van de koelwaterheffing op 10.420.000 eenheden.

De nieuwe regeling voor de afvalwaterheffingen kan volgens de minister niet los van de maatregelen in de watervoorziening worden gezien.

2. Watervoorziening

Met artikel 35 wordt beoogd de maatschappijen die instaan voor een openbare watervoorziening er toe te verplichten aan elk van de op haar waterleidingnet aangesloten huishoudelijke abonnees vanaf 1 januari 1997 een hoeveelheid leidingwater gratis te leveren gelijk aan 15 kubieke meter per persoon die gedomicilieerd is op het adres van de aansluiting.

Behalve de beoogde stimulans tot meer rationeel leidingwatergebruik, heeft de gratis levering ook duidelijk een sociale correctie tot gevolg. Dit ter compensatie van het wegvallen van de sociale correctie in de afvalwaterheffingen.

In afspraak met de maatschappijen zullen de mininkomsten ingevolge de gratis levering worden

verrekend in het te factureren huishoudelijk waterverbruik (schijf tot 500 m^3 per jaar). Een dergelijke tariefaanpassing, gecombineerd met de gratis levering van 15 m^3 per persoon en per jaar, heeft een daling van de waterfactuur tot gevolg voor de huishoudens die een waterverbruik hebben dat lager ligt dan het gemiddelde verbruik van 40 m^3 per persoon en per jaar. Huishoudens die bijvoorbeeld 60 m^3 water per persoon en per jaar verbruiken, zullen daarentegen meer betalen.

Uit een wetenschappelijke studie in het kader van het eerste milieu- en natuurrapport Vlaanderen blijkt dat het waterverbruik samen met het gezinsinkomen stijgt. Daaruit volgt vooral dat de waterfactuur zal dalen voor de huishoudens met een lager gezinsinkomen, aldus de minister.

Aan de hand van een tabel illustreert de minister de sociale dimensie van de maatregel met enkele voorbeelden. Daarbij wordt uitgegaan van een huidig tarief van 40 frank per m^3 en een gemiddelde stijging van 19 frank per m^3 , die de prijs op 59 frank per m^3 zou brengen (Tabel 2 in bijlage bij dit verslag).

In feite variëren de huidige watertarieven van 27 tot meer dan 50 frank per kubieke meter. Ook de prijsaanpassing zal in de praktijk verschillen van maatschappij tot maatschappij en soms van gemeente tot gemeente.

De huishoudens die zelf geen abonnee zijn kunnen hun gratis levering verrekenen via de abonnee, bijvoorbeeld via het huurderssyndicaat voor appartementsbewoners.

3. Afvalheffingen

Het storten van afval is de minst milieuvriendelijke afvalverwijderingswijze. Artikel 4.1.6.2 van titel II van het Vlarem bepaalt dat prioriteit moet worden gegeven aan achtereenvolgens :

- het hergebruik, de terugwinning of recuperatie ;
- de recycling ;
- de behandeling ;
- de verbranding van afvalstoffen.

Slechts wanneer op basis van de beste beschikbare technieken geen van deze verwerkingswijzen in aanmerking komt, mag onder strikte voorwaarden tot storten worden overgegaan.

Ter ondersteuning van deze prioriteiten inzake afvalverwijdering worden een aantal aanpassingen

doorgevoerd. Voor het storten van huisvuil wordt de K-factor voor 1997 op 1 vastgesteld, voor 1996 was dit nog 0,75. Het is de bedoeling van de minister om vanaf medio 1998 een algemeen verbod voor het storten van huisvuil in Vlaanderen in te voeren.

Tenslotte wordt de heffingstariefregeling voor de in Vlaanderen geproduceerde afvalstoffen die buiten Vlaanderen worden verwerkt, anders geformuleerd. Om elke discriminatie te vermijden geldt eenzelfde heffingstarief ongeacht of de afval binnen of buiten het Vlaamse gewest wordt verwerkt.

4. Grondwater

Met het oog op het stimuleren van een duurzame ontwikkeling en een rationeel watergebruik zal met ingang van 1997 een heffing op de winning van grondwater worden ingevoerd.

Voor de exploitatie van grondwaterwinningen bestemd voor openbare drinkwatervoorziening gaat de heffing in vanaf 1997. De heffing wordt bepaald op 3 frank per kubieke meter. De opbrengst voor 1997 wordt op 500 miljoen frank geraamd.

Voor de exploitatie van grondwater niet bestemd voor de openbare drinkwatervoorziening (industriële grondwaterwinning) worden nu reeds de heffingsgrondslagen vastgesteld. Om tegemoet te komen aan de vraag naar voorspelbaarheid van de heffingen, wordt voor het bedrijfsleven echter een overgangsperiode van vijf jaar ingebouwd. Gedurende die overgangsperiode zal het heffingstarief jaarlijks stijgen om uiteindelijk te komen tot het vooropgestelde tarief.

Daarom wordt voor de exploitatie van grondwaterwinningen niet bestemd voor de openbare drinkwatervoorziening een sociaal-economische correctiefactor C_{SE} ingevoerd. De bedoeling is dat deze de komende jaren stelselmatig zou stijgen. Voor het jaar 1997 is de correctiefactor nog gelijk aan 0. Op die manier krijgen de betrokken bedrijven de kans om naar duurzame alternatieven te zoeken, aldus de minister.

II. ALGEMENE BESPREKING

1. Watervoorziening

– *Opmerkingen van het Rekenhof en de Raad van State*

Bij de aanvang van de algemene bespreking wijzen de heren Johan Malcorps en Dirk Van Mechelen

op de opmerkingen van het Rekenhof bij artikel 35 van het ontwerp van decreet. Dit artikel betreft de verplichting aan de drinkwatermaatschappijen om vanaf 1 januari 1997 15 kubieke meter leidingwater per persoon gratis te leveren.

In het verslag van het Rekenhof wordt opgemerkt dat, aangezien deze maatregel rechtstreeks ingrijpt in de prijsvorming van het product leidingwater, alleen de federale overheid, overeenkomstig artikel 6, paragraaf 1, VI, vijfde lid, 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, bevoegd is tot het nemen van dergelijke beleidsbeslissingen en dat de Vlaamse decreetgever derhalve ter zake onbevoegd is (Stuk 428 (1996-1997) – Nr. 2).

De Raad van State formuleert in zijn advies bij het voorontwerp van decreet wel andere opmerkingen over artikel 35, maar maakt geen gewag van de onbevoegdheid van de Vlaamse decreetgever.

Op vraag van de commissie geven afgevaardigden van het Rekenhof op 14 november 1996 een toelichting bij de opmerking van het Rekenhof.¹

De afgevaardigden van het Rekenhof laten voor eerst opmerken dat het advies op 22 oktober 1996 werd uitgebracht. Er waren twee grote argumenten die de opmerking bij artikel 35 ondersteunden :

– het prijsbeleid is een exclusieve bevoegdheid van de federale overheid. Dit blijkt uit de letterlijke bewoordingen van artikel 6, paragraaf 1, VI, vijfde lid, 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. Het blijkt tevens uit de voorbereidende werken en het advies van de Raad van State bij de bijzondere wet.

– uit de rechtsleer blijkt dat de exclusieve bevoegdheid van de federale overheid inzake prijsbeleid zich niet beperkt tot het normatief kader van de economische en monetaire unie, maar ook betrekking heeft op de uitvoering en de toepassing, kortom zich uitstrekt over de hele materie. Er zou geen ruimte zijn voor een concurrerende bevoegdheid van de gewesten.

¹ Door het Rekenhof werden de heren Antoine Temmerman en Marcel Lauwers afgevaardigd.

Het Rekenhof voegde eraan toe dat de desbetreffende decretale bepaling niet kan worden gebaseerd op artikel 10 van de bijzondere wet (impliciete bevoegdheden), aangezien eenzelfde doelstelling door andere maatregelen, zoals onder meer heffingen, kan worden verwezenlijkt.

Ze recent, namelijk op 15 oktober 1996, heeft het Arbitragehof met toepassing van het evenredigheidsprincipe een uitspraak gedaan met betrekking tot de federale bevoegdheid inzake prijsbeleid. Tot dan was dit bevoegdheidsaspect nog niet aan bod gekomen in de rechtspraak van het Arbitragehof. Het arrest werd in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd op 31 oktober 1996, dus nadat het Rekenhof de opmerkingen over het programmadecreet aan het parlement overmaakte.

Het arrest van 15 oktober 1996 betreft een beroep tot nietigverklaring van een ordonnantie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest waarin een minimumtarief wordt bepaald voor het verhuren van voertuigen met chauffeur. Uit het arrest blijkt dat de gewesten op het exclusieve federale bevoegdheidsdomein van het prijsbeleid kunnen treden mits zij rekening houden met het algemene prijsbeleid van de federale overheid, aldus de afgevaardigden van het Rekenhof.

Aansluitend ontspringt zich in de commissie een discussie over de draagwijdte van het arrest en over de eerder geformuleerde conclusies van het Rekenhof. Aan het einde van deze bespreking besluiten de afgevaardigden van het Rekenhof dat niet met zekerheid kan worden gesteld dat het arrest van het Arbitragehof hun standpunt weerlegt. Inzonderheid kan uit het voorliggende dossier niet worden afgeleid of het Vlaamse Gewest met het algemene prijsbeleid van de federale overheid rekening houdt.

De voorzitter wijst op de mogelijkheid die artikel 61 van het Reglement biedt om het advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State te vragen. Het vragen van een beredeneerd advies kan vermijden dat zich in later stadium problemen voordoen bij de toepassing van de maatregel. Een andere mogelijkheid zou erin kunnen bestaan het artikel 35 uit het programmadecreet te lichten en als afzonderlijk ontwerp van decreet te behandelen.

Minister Theo Kelchtermans stelt dat het Vlaamse Gewest krachtens artikel 6, paragraaf 1, II, eerste lid, 4° van de wet van 8 augustus 1980 bevoegd is voor de waterproductie en de watervoorziening.

Op basis van deze bepaling heeft de Raad van State in eerder uitgebrachte adviezen over andere decreetontwerpen, onder meer de adviezen van 13 december 1990 en van 18 september 1996, bevestigd dat de levering van water een gewestelijke bevoegdheid is. Het Gewest mag op dit domein volgens de Raad van State ook minimumleveringen opleggen, net zoals voor gas en elektriciteit.

In het advies van de Raad van State over het huidige ontwerp van programmadecreet wordt dan ook geen enkel bezwaar geuit tegen de voorgestelde regeling, aldus de minister.

Het recente arrest van het Arbitragehof is volgens de minister een aanwijzing te meer dat het gewest bevoegd is om inzake watervoorziening maatregelen te treffen met betrekking tot de gratis levering van een minimum hoeveelheid drinkwater.

Enkele leden stellen dat de Raad van State in zijn advies inderdaad geen opmerkingen maakte over het feit dat de maatregel tot de bevoegdheid van de federale overheid zou behoren. Er waren wel andere opmerkingen bij de tekst van artikel 35 van het voorontwerp. De delegatie aan de Vlaamse regering, zoals geformuleerd in het voorontwerp, was volgens de Raad van State niet verenigbaar met de beginselen inzake de bevoegdheidsverdeling tussen decreetgever en regering.

De minister antwoordt dat, rekening houdend met deze bemerking, de bewuste paragraaf in het ontwerp van decreet anders werd geformuleerd. De delegatie naar de Vlaamse regering toe is nu uitdrukkelijk beperkt tot het vaststellen van een technische reglementering inzake de kwaliteit en de levering van het drinkwater.

Enkele leden menen dat de huidige formulering nog onvoldoende duidelijk is.

Er bestaat in de commissie geen duidelijke consensus over de noodzaak om een bijkomend advies van de Raad van State over artikel 35 van het programmadecreet te vragen.

– Gratis levering : diverse standpunten

De heer Bruno Tobback zegt dat zijn fractie akkoord gaat met het principe van de gratis levering van 15 kubieke meter leidingwater per persoon door de drinkwatermaatschappijen. Omdat deze maatregel het wegvallen van de sociale correctie in de afvalwaterheffingen moet compenseren, vraagt het lid wel garanties inzake de concrete haalbaarheid van de maatregel. Hij vraagt van de

minister een duidelijk engagement wat de uitvoering ervan betreft. Het lid verwijst in dit verband naar de opmerking van het Rekenhof en de discussie over de bevoegdheid van de Vlaamse decreetgever. Het recente arrest van het Arbitragehof biedt misschien een uitweg.

Een mogelijke hindernis voor de volledige uitvoering van de maatregel is dat de drinkwatermaatschappijen een aanvraag moeten indienen bij de federale Prijzencommissie indien ze hun tarief willen verhogen. In het voorjaar van 1997 kan er volgens het lid meer duidelijkheid komen omdat er dan wellicht reeds een uitspraak van de Prijzencommissie over concrete dossiers zal zijn. De heer Tobback pleit daarom voor waakzaamheid en voor een evaluatie van de maatregel in het voorjaar van 1997.

De heer Tobback zegt verder dat zijn fractie geen bezwaar heeft tegen een verhoging van drinkwaterprijs boven de hoeveelheid van 15 kubieke meter per persoon. Deze maatregel kan een gunstig effect hebben op het rationeel waterverbruik. Er kan echter geen sprake zijn van een verhoging van het abonnementsgeld, omdat hierdoor het effect van de gratis levering zou verdwijnen.

De heer Leonard Quintelier zegt dat zijn fractie achter de maatregel inzake de gratis levering van drinkwater staat. Door de uitvoering ervan kan worden bewerkstelligd dat iedere persoon toegang heeft tot de levensnoodzakelijke basishoeveelheid water. Het is een sociaal verantwoorde maatregel, zoals ook de vrijstelling van afvalwaterheffingen voor personen die van een bestaansminimum of een gewaarborgd inkomen voor bejaarden genieten.

Het lid hoopt dat de drinkwatermaatschappijen geen lineaire tariefverhoging voor de hoeveelheid leidingwater boven de 15 kubieke meter zullen doorvoeren. Een stapsgewijze verhoging van de prijzen naargelang het waterverbruik stijgt, zou een veel gunstiger effect hebben op het rationeel waterverbruik. De ontworpen maatregel kan een eerste stap zijn om tot een dergelijk tarievenbeleid te komen.

De heer Quintelier is verder van mening dat de watervoorzieningsmaatschappijen zelf de kosten die voortvloeien uit de verplichting tot gratis levering moeten compenseren. Er kan volgens het lid geen sprake zijn van een vergoeding aan de maatschappijen om deze kosten geheel of ten dele te dekken. De laatste paragraaf van artikel 35 van het ontwerp van decreet kan de indruk doen ontstaan

dat er nog een vangnet is voor maatschappijen die de maatregel niet genegen zijn.

De heer Johan Malcorps stelt dat er op dit ogenblik geen zekerheid is over de uitvoerbaarheid van de maatregel. Het Rekenhof merkt nu op dat uit het voorliggende dossier niet kan worden afgeleid dat de maatregel rekening houdt met het prijzenbeleid van de federale overheid. Een nieuw arrest van het Arbitragehof zou de gratis levering in het gedrang kunnen brengen. Het lid beklemtoont dat hij geen problemen heeft met de tekst van artikel 35 als zodanig, wel met de daarmee samenhangende schrapping van de sociale correctie in de afvalwaterheffingen (artikel 37).

Mevrouw Anny De Maght sluit zich aan bij de opmerking van de heer Malcorps aangaande de onzekerheid over de uitvoerbaarheid van de maatregel. Het lid is bovendien niet overtuigd van de stelling dat de gratis levering van 15 kubieke meter water tot een meer rationeel waterverbruik zal leiden. Er zijn andere mogelijkheden om het rationeel watergebruik te stimuleren, zoals het weren van apparaten die waterverslindend zijn. De lineaire toepassing van de maatregel zal geen stimulans zijn voor huishoudens die zich een hoog waterverbruik kunnen veroorloven.

Het lid laat opmerken dat de gratis levering heel wat administratief werk – en dus bijkomende kosten – voor de drinkwatermaatschappijen tot gevolg zal hebben. Die moeten de samenstelling van de huishoudens in kaart brengen en voortdurend bijhouden. Op zich is dit weerom een inmenging in de privacy van de huishoudens. Hoe kan de maatregel praktisch worden toegepast in bejaardentehuizen, studentenhomes en sociale woningcomplexen ?

De bijkomende uitgaven die voortvloeien uit de maatregel kunnen volgens mevrouw De Maght niet zo maar worden gedragen door de drinkwatermaatschappijen. De kosten zullen bijgevolg worden doorgerekend aan de verbruikers, dus aan de huishoudens en de bedrijven. In het geval van gemeentelijke waterbedrijven zullen de gemeenten de kosten dragen. De opbrengst van de verhoging van de afvalwaterheffingen gaat naar de gewestelijke overheid, de kost voor de nieuwe sociale correctie in de watervoorziening wordt daarentegen naar andere instanties doorgeschoven. Er zijn volgens het lid andere mogelijkheden om aan sociaal behoeftigen een minimumlevering te garanderen, bijvoorbeeld door de oprichting van een sociaal fonds voor watervoorziening.

Mevrouw De Maght stelt verder dat er geen akkoord is met de drinkwatermaatschappijen en dat tot voor kort zelfs geen overleg met deze maatschappijen werd gepleegd. Hoe kunnen zij dan vanaf 1 januari 1997 deze maatregel toepassen ?

De heer Peter Desmet stelt dat het verbruik in 1997 pas begin 1998 zal worden gefactureerd. Daarbij zal dan de gezinssamenstelling van 1997 als basis dienen. Wat gebeurt er indien de gemeenten deze gegevens niet tijdig ter beschikking van de maatschappijen stellen ? Mogen de maatschappijen zich baseren op een vermoedelijke samenstelling van het gezin ? Wat indien de Prijzencommissie de door de maatschappijen voorgestelde tariefaanpassingen niet of niet tijdig goedkeurt ? Is er een minimumlevering in geval van wanbetaling door de huishoudens ?

De heer Dirk Van Mechelen stelt dat de drinkwatermaatschappijen vooral bevreesd zijn voor de gevolgen van de maatregel voor hun financiële gezondheid. Ruw geschat vertegenwoordigt de gratis levering voor ongeveer 5 miljoen aangesloten personen 75 miljoen m³ water per jaar. Gerekend aan het goedkope tarief van 25 frank per kubieke meter, BTW niet inbegrepen, is er reeds een kost van bijna 2 miljard frank die elders moet worden verhaald. Er zullen ook andere uitgaven zijn : zo werkt de Antwerpse watermaatschappij nu met een tarief per kraan. In de toekomst zal ze misschien naar een ander systeem moeten overschakelen. Wegen de baten nog op tegen de kosten verbonden aan de maatregel ?

Uit de toelichting van de minister blijkt dat de compensatie binnen het huishoudelijk waterverbruik zal gebeuren. Dit is volgens de heer Van Mechelen een goede zaak omdat werd aangetoond dat bedrijven nu reeds meer dan hun deel van de waterzuivering betalen. Het is op zich ook niet slecht dat de huidige sociale correctie in de afvalwaterheffingen, waarvan de ondoelmatigheid is aangetoond, wordt afgeschaft.

De heer Bruno Tobback stelt dat vele bedrijven nu grote hoeveelheden hoogwaardig leidingwater gebruiken voor laagwaardige toepassingen. Dit wordt nog aangemoedigd door de degressieve tarieven voor industrieel grootwaterverbruik.

De heer Jef Van Looy stelt dat het gewest niet de bevoegdheid heeft om rechtstreeks in te grijpen in de tarieven van de drinkwatervoorziening. Anders zou de Vlaamse overheid het irrationeel waterverbruik kunnen ontmoedigen door een trapsgewijze verhoging van de tarieven naargelang het verbruik.

Die hogere tarieven zouden dan ook kunnen gelden voor het bedrijfsleven.

De nu voorgestelde regeling voorziet in een soort minimumlevering waarop iedere persoon recht heeft. Daarboven staat het de maatschappijen vrij hun tarieven aan te passen. Wat de afvalwaterheffingen betreft, zal het principe de vervuiler betaalt nu volledig kunnen spelen. Wie meer verbruikt, zal meer betalen, aldus de heer Van Looy.

De heer Theo Kelchtermans zegt te kunnen bevestigen dat de huidige regeling de beperkte bevoegdheden van het Vlaamse Gewest ten volle benut om het rationeel waterverbruik aan te moedigen. Tabel 2 in bijlage bij dit verslag toont volgens de minister dat de prijs zal stijgen wanneer een huishouden meer dan de gemiddelde 40 m³ water per persoon verbruikt.

De minister verwijst verder naar een aanbeveling in het Armoederapport over het recht van iedere persoon op een minimale hoeveelheid gas, elektriciteit en water. Omdat de gratis levering decretaal zal worden opgelegd, kan een maatschappij niet zomaar een wanbetaler loskoppelen van de watervoorziening.

De minister benadrukt dat er wel degelijk overleg met de maatschappijen heeft plaats gevonden. Verder overleg zal in het kader van het Vlaams Integraal Wateroverlegcomité worden georganiseerd. Door het comité werd reeds een subcomité Watervoorziening opgericht, waarin onder meer een aantal belangrijke drinkwatermaatschappijen en de gemeenten en provincies zijn vertegenwoordigd. Het comité moet naar meer uniformiteit in het Vlaamse waterbeleid streven. De minister stelt dat uit het overleg blijkt dat de maatschappijen bereid zijn de maatregel uit te voeren in zoverre hen dit dwingend wordt opgelegd.

Er werd met de maatschappijen overeen gekomen dat de gratis levering niet kan leiden tot een verhoging van het abonnementsgeld van de huishoudelijke abonnees. De compensatie moet binnen het huishoudelijk verbruik blijven en zal naar de grootverbruikers binnen deze groep toe gebeuren. Er komt dus geen compensatie door een verhoging van het tarief voor de bedrijven. Een uniforme regeling kon tijdens het overleg niet worden uitgewerkt omdat het prijsbeleid sterk verschilt van maatschappij tot maatschappij.

De meeste maatschappijen leveren nu reeds een hoeveelheid water gratis, vaak in de vorm van een zogenaamd vast recht dat is verbonden aan het abonnementsgeld. De manier waarop de prijsaan-

passing boven de gratis levering concreet gebeurt, is een zaak van de betrokken maatschappijen. Het Vlaamse Gewest kan geen trapsgewijze prijsvorming opleggen omdat ze daartoe niet bevoegd is.

De maatschappijen zullen hun nieuwe tarieven moeten voorleggen aan de Prijzencommissie, die binnen de 60 dagen een advies moet uitbrengen. De facturatie van het verbruik in 1997 zal pas begin 1998 gebeuren. Er werd met de maatschappijen afgesproken dat de uitvoering van de maatregel voor 1 juni 1997 zal worden geëvalueerd.

Omdat de levering decretaal wordt opgelegd, stelt zich geen probleem wat de wet op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer betreft. De maatschappijen mogen met andere woorden gegevens betreffende de samenstelling van het huishouden van de abonnees verwerken.

De gratis levering gebeurt aan het adres waar de persoon gedomicilieerd is. De personen of huishoudens die zelf geen abonnee zijn kunnen hun gratis levering laten verrekenen via de abonnee. Er kan dus een praktische oplossing worden gevonden voor studentenhomes, bejaardentehuizen en dergelijke.

De minister herinnert tenslotte aan de bespreking in de commissie van het VMM-rapport over de afvalwaterheffingen. Uit het rapport bleek dat de huidige sociale correctie in de afvalwaterheffingen ondoelmatig is. Er werd in de commissie en elders gepleit voor het volledig laten spelen van het principe de vervuiler betaalt in de heffingen, met eventueel een minimale sociale correctie. De afvalwaterheffingen zijn immers niet het meest geschikte instrument om een sociale correctie door te voeren of om tot rationeel waterverbruik aan te zetten, aldus de minister.

De minister ontkent niet dat er ingevolge het programmadecreet een meeropbrengst van de afvalwaterheffingen zal zijn en dat de kost van de nieuwe sociale correctie grotendeels ten laste van de watervoorziening komt. De factuur van de waterzuivering wordt volgens de minister op die manier door de vervuiler betaalt. In de watervoorziening komt er een sociale correctie en wordt een aanzet tot meer rationeel gebruik van water gegeven.

2. Oppervlaktewateren

– Sociale correctie

De heer Johan Malcorps stelt dat door het aanpassen van de afvalwaterheffingen en het schrappen van de K_s -factor een belangrijke supplementaire last op de gezinnen wordt gelegd. Daardoor wordt

vooruit gelopen op het debat ten gronde over de financiering van het milieubeleid. Het is inderdaad zo dat de gezinnen hun deel van de vervuiling moeten betalen. In de voorliggende begroting zijn het echter uitsluitend de gezinnen die betalen.

Men blijft uitgaan van een louter kwantitatief onderscheid tussen de vervuiling door gezinnen en bedrijven. De discussie over de aard van de vuilvracht wordt niet gevoerd. Een groot stuk van de industriële waterzuivering wordt op die manier niet in rekening gebracht, zo wordt bijvoorbeeld de aanwezigheid van organische micropolluenten in de industriële vuilvracht niet apart verrekend.

Bovendien wordt de afvalwaterheffing door het wegvallen van de sociale correctie een zuiver financierende heffing. De K_s -factor steeg met het verbruik en bouwde een belangrijk regulerend element in. Door het wegvallen van de factor is er geen enkel progressief regulerend effect meer.

Het schrappen van de correctiefactor is volgens het lid bovendien een asociale maatregel. De vrijstelling voor bestaansminimumtrekkers en bejaarden die van een gewaarborgd inkomen genieten en de – nog onzekere – maatregel in de drinkwatervoorziening wegen niet op tegen het wegvallen van de sociale correctie.

De fractie van de heer Malcorps is dan ook voorstander van het opheffen van deze louter financiële heffing. Het zou veel logischer zijn de gezinnen één keer voor het waterverbruik te laten betalen. Dit kan op een eenvoudige manier door het instellen van een ecologische en regulerende heffing op het waterverbruik, die wordt verrekend in progressieve watertarieven. Om sociale redenen kan een minimale hoeveelheid water gratis worden geleverd en vrijgesteld van belasting. Door regulerende productheffingen kan ook het gebruik van schadelijke huishoudproducten, zoals bepaalde detergenten en pesticiden, worden ontraden. Het lid weet dat dit niet kan zonder de medewerking van het federale niveau, maar ook op dat niveau moet de overheid haar verantwoordelijkheid durven nemen.

De heer Bruno Tobback merkt op dat een minimale hoeveelheid water vrijstellen van heffing indruist tegen het principe de vervuiler betaalt.

De heren Hugo Marsoul en Jef Van Looy stellen dat de compensatie van de gratis levering vooral zal worden gezocht bij de gezinnen met een waterverbruik dat hoger ligt dan het gemiddelde. De voorgestelde maatregel is daarom niet sociaal

onrechtvaardig en zal een meer ecologisch verantwoord waterverbruik aanmoedigen.

De heer Theo Kelchtermans erkent dat het beter zou zijn een integraal beleid inzake waterverbruik, dus met inbegrip van het prijsbeleid, te kunnen voeren, zoals ook in bepaalde andere landen gebeurt. Het probleem is echter dat het prijsbeleid niet kan binnen de bevoegdheden van het gewest.

De minister herinnert er verder aan dat de discussie over de afvalwaterheffingen en de bijdrage van de gezinnen en bedrijven nog niet is afgerond. Aan de VMM werd een bijkomende studie gevraagd. Voor de opmaak van de begroting 1998 moeten de nodige gegevens beschikbaar zijn en zal de discussie opnieuw worden gevoerd.

De heer Dirk Van Mechelen stelt dat een diepgaand sociologisch onderzoek naar het verband tussen waterverbruik en gezinsinkomen een interessante bijdrage tot het debat zou kunnen leveren.

De heer Bruno Tobback stelt dat het aangewezen is dat de vrijstelling van de heffing, die nu betrekking heeft op het bestaansminimum en het gewaarborgd inkomen voor bejaarden, wordt uitgebreid tot de personen die recht hebben op een inkomensvervangende tegemoetkoming voor gehandicapten.

– Waterzuivering

De heer Johan Malcorps stelt dat hij de gunstige heffingsregeling voor particuliere zuiveringsinstallaties wel een goede maatregel vindt. Het is ook positief dat eisen worden gesteld aan de kwaliteit van deze installaties. Het lid vraagt zich niettemin af of een eenmalige tussenkomst om individuele zuivering te stimuleren geen betere oplossing zou zijn. Er moet ook een differentiatie komen in de verschillende systemen van kleinschalige waterzuivering.

Mevrouw Anny De Maght vraagt waarom, in de laatste streep van de in artikel 37 voorgestelde tekst, de burgemeester wordt belast met het afleveren van een attest waaruit blijkt dat de particuliere zuiveringsinstallatie is gebouwd en wordt geëxploiteerd volgens een code van goede praktijk.

De minister stelt dat een particuliere zuiveringsinstallatie meldingsplichtig is op gemeentelijk niveau. De meeste gemeenten hebben een milieudienst die kan nagaan of de zuiveringsinstallatie effectief werd gebouwd en volgens een code van goede praktijk wordt uitgebaat. Het attest kan ook

worden afgeleverd door een andere erkende deskundige. De heffingsplichtige die het afvalwater heeft gezuiverd of laten zuiveren in die particuliere installatie kan van een reductie op het heffingstarief genieten.

Mevrouw Anny De Maght en de heer Bruno Tobback laten opmerken dat kleine gemeenten niet altijd een deskundige milieu-ambtenaar in dienst hebben. Het risico bestaat dat pro forma attesten worden afgeleverd.

Voor de minister kan de tekst van de bepaling worden gewijzigd in die zin dat de milieu-inspectie van Aminal – op vraag van de burgemeester – een onderzoek instelt en een advies uitbrengt. De burgemeester kan dan op basis van dit advies een attest afleveren. De minister suggereert dat de lokale besturen een subsidie zouden kunnen instellen voor kleinschalige particuliere zuiveringsinstallaties.

De heer Johan Malcorps verzet zich tegen de heffingsregeling voor koelwater in artikel 38 van het ontwerp van decreet. Het is aangetoond dat koelwater schade kan berokkenen aan het aquatisch ecosysteem. Een voorkeursbehandeling van koelwater moet dan ook worden afgewezen. Het lid pleit tevens voor het invoeren van een heffing op de openbare rioolwaterzuiveringsinstallaties.

De minister stelt dat het invoeren van een heffing op het effluentwater van rioolwaterzuiveringsinstallaties in principe een logische maatregel zou zijn. Een reden om deze heffing niet in te voeren is dat op het bedrag ervan BTW moet worden betaald. Dit zou dan weer leiden tot minder middelen voor de waterzuivering.

3. Afvalheffingen

– Heffingenbeleid

De heer Johan Malcorps zegt dezelfde algemene kritiek te hebben dan bij de waterheffingen. Het afvalstoffendecreet bevat een hele reeks tarieven en een zeer grote differentiatie tussen de uiteenlopende afvalstoffen. In het ontwerp van decreet worden een aantal tarieven terecht verhoogd. Het lid moet met de MiNa-Raad echter vaststellen dat een echte wetenschappelijke onderbouwing ontbreekt. Ook de afvalheffingen zouden het voorwerp moeten uitmaken van een debat en bijkomend onderzoek. De huidige argumentatie is volgens het lid enigszins arbitrair. Inzake het verbranden van afval in een oven vergund voor huishoudelijke afvalstoffen, wordt bijvoorbeeld een onder-

scheid gemaakt tussen het verbranden met of zonder rookgaszuivering en met of zonder energierecuperatie. Ondanks de tariefverhoging voor verbranding zonder rookgasreiniging en zonder energierecuperatie, blijft deze technologisch voorbijgestreefde oplossing relatief interessant ten opzichte van het storten van afval. Door de grote kloof tussen de heffingen voor storten en verbranden, wordt volgens het lid verbranden, zelfs met verouderde technologie, onrechtstreeks aangemoedigd.

Volgens de heer Malcorps wordt inzake het storten van huishoudelijk afval terecht een ontradend beleid gevoerd. Het lid wijst echter op het feit dat grote steden zeer veel heffingen betalen maar slechts een klein deel van de middelen zien terugvloeien. In het kader van de milieuconvenanten zouden meer middelen naar de steden en gemeenten moeten terugkeren om het hen mogelijk te maken een preventief beleid te voeren, selectieve inzameling te organiseren en hergebruik aan te moedigen.

De heer Leonard Quintelier heeft een vraag bij de heffing op het storten van reststoffen van bedrijven vergund voor het immobiliseren van bedrijfsafvalstoffen (artikel 41). Het lid wijst op het feit dat er verschillende procédés voor het immobiliseren bestaan. Voor eenvoudige immobilisering – het louter verpakken van afval – lijkt de heffing van 500 frank per ton eerder een aanmoediging dan een ontrading. Blijft het regulerend karakter van deze heffing dan nog overeind ?

Mevrouw Anny De Maght laat opmerken dat niet in een specifiek tarief is voorzien voor het storten op een monostortplaats van slib afkomstig van industriële waterzuiveringsinstallaties. Voor een reeks andere afvalstromen bestemd om te worden gestort op monostortplaatsen werd wel een gereduceerd tarief vastgesteld.

De heer Theo Kelchtermans antwoordt dat naar een algemene logica wordt gestreefd in het ganse arsenaal van de afvalheffingen. Niet elk tarief kan wetenschappelijk worden onderbouwd : er is bijvoorbeeld geen strikt wetenschappelijk argument om de heffing voor het storten van huishoudelijke afvalstoffen op 2.000 frank per ton te brengen. De beleidsdoelstelling is echter het storten te ontraden en op het terrein is het resultaat van de beslissing duidelijk merkbaar. Vele gemeenten voeren een ander beleid inzake huishoudelijk afval sinds de Vlaamse regering de heffingen verhoogde.

De heffing voor het storten van geïmmobiliseerde afvalstoffen werd van 150 frank naar 500 frank per ton gebracht. De minister wijst op het feit dat er discussie bestaat over de definitie van immobilisering van afval. Op het terrein werden reeds misbruiken vastgesteld : afvalstoffen worden in vaste vorm gebracht om ze dan goedkoper te kunnen storten.

– *Verwerking buiten het Vlaamse gewest*

Voorzitter Dirk Van Mechelen maakt melding van een schrijven aan de commissieleden van een bedrijf dat afvalstoffen van Vlaanderen naar de Waalse cementindustrie overbrengt. De Vlaamse regering is recent door het Arbitragehof in het ongelijk gesteld wat de vorige regeling betreft. De nieuwe tekst in artikel 41, 12° van het ontwerp van programmadecreet heeft het niet langer over verwijdering maar wel over verwerking van afvalstoffen. Betekent dit dat verbranding in de cementindustrie, als nuttige toepassing, aan een heffing van 290 frank per ton wordt onderworpen ?

Er is overigens nog discussie over de vraag of het gebruik van afvalstoffen in cementovens, als brandstof of als grondstof, als een nuttige toepassing kan worden beschouwd, aldus de heer Van Mechelen.

Er is ook een schrijven van het afvalverwerkingsbedrijf Indaver waarin wordt geadviseerd dat elke vorm van afvalverbranding met recuperatie van energie en/of grondstoffen aan dezelfde strenge emissienormen moet voldoen. Indaver wijst op het sterk verschillend beleid in het Vlaamse en Waalse gewest inzake milieunormen en prioriteiten. Een fundamentele vraag is volgens de heer Van Mechelen wat de gevolgen zijn van de nieuwe bepaling voor de NV Indaver. Is concurrentie tussen Indaver en de Waalse cementindustrie voor de verbranding van afval aanvaardbaar ? Heeft de Vlaamse overheid het recht afvalstromen die naar ander regio's worden afgeleid extra te belasten ?

Minister Theo Kelchtermans antwoordt dat de nieuwe regeling inhoudt dat eenzelfde heffingstarief van toepassing is ongeacht of de afval binnen of buiten het Vlaamse gewest wordt verwerkt.

Een nuttige toepassing van afvalstoffen, of een gebruik als secundaire grondstof, is niet heffingsplichtig in Vlaanderen. Deze activiteiten zijn dus ook niet heffingsplichtig wanneer de verwerking van hier geproduceerde afvalstoffen buiten de grenzen van het Vlaamse gewest gebeurt. De

heffing van 290 frank per ton geldt dus niet voor een nuttige toepassing. Het grote probleem is echter dat de interpretatie van het begrip nuttige toepassing, zoals gedefinieerd in de Europese richtlijn 75/442/EEG, verschilt van regio tot regio. Zo wordt in het Waalse gewest het begrip vaak ruimer geïnterpreteerd, aldus de minister.

Specifiek voor de cementindustrie werd door de OVAM – in uitvoering van de huidige regeling – informatie gevraagd over de manier waarop de verwerking van de diverse afvalstoffen gebeurt. Een belangrijke vraag in dit verband is of het verbranden van afval met lage calorische waarde als verbranden met energierecuperatie kan worden beschouwd. Het antwoord is niet steeds eenvoudig omdat hoogcalorische stoffen vaak met laagcalorische stoffen zijn vermengd. De controle stelt in de praktijk vaak problemen.

De minister stelt verder dat de NV Indaver de opdracht kreeg om een oplossing voor de afvalstromen in Vlaanderen te bieden. Het bedrijf moet werken onder de strenge Vlaamse-normen en heeft dure investeringen gedaan om deze opdracht waar te maken. Aanvaarden dat hier geproduceerde afvalstoffen op relatief korte afstand onder soepeler voorwaarden kunnen worden verwerkt – enkel omdat daar een ruimere definitie van het begrip nuttige toepassing wordt gehanteerd – zal op termijn tot gevolg hebben dat Indaver niet onder dezelfde voorwaarden industrieel afval kan blijven verwerken.

De heer Johan Malcorps verwijst naar vroegere tussenkomsten over de verwerking van Vlaams afval in de Waalse cementindustrie. Het is volgens het lid niet alleen een probleem van heffingen maar ook van milieunormen. De emissienormen zijn veel soepeler in het Waalse gewest dan in Vlaanderen. De gevolgen daarvan blijven echter niet beperkt tot Wallonië. Het lid pleit dan ook voor een duidelijke uitspraak op Europees niveau over de interpretatie van het begrip nuttige toepassing in de EG-richtlijn. Op het federale niveau moet over de milieuheffingen en -normen overleg worden gepleegd.

De heer Jef Van Looy stelt dat het huidige verschil in emissienormen tot oneerlijke concurrentie kan leiden en dat een oplossing voor het probleem dan ook noodzakelijk is. Kan niet worden toegevoegd dat verbranding van hier geproduceerde afvalstoffen onder dezelfde normen als in Vlaanderen moet gebeuren ?

Ook de heer Dirk Van Mechelen vraagt of – naast de discussie over het al dan niet nuttig toepassen –

de emissienormen in de beoordeling worden betrokken.

Mevrouw Anny De Maght wijst op de onduidelijkheid die ontstaat door het door elkaar gebruiken van de begrippen verwijderen en verwerken in de afvalstoffenwetgeving. In het afvalstoffendecreet wordt verwerking gedefinieerd als het verwijderen of nuttig toepassen van afval. De in artikel 41,12° van het programmadecreet voorgestelde bepaling is onduidelijk omdat alleen van verwerking sprake is.

De minister antwoordt dat de gelijke behandeling enkel slaat op de heffingen, de verwerkingswijze en de aard van de aangeboden afvalstoffen. Afval dat hier voor nuttige toepassing in aanmerking komt maar dat naar het Waalse gewest wordt overgebracht om daar nuttig te worden toegepast, wordt vrijgesteld van heffing. Wat hier als brandstof of grondstof wordt aanvaard, zal door het Vlaamse gewest op een gelijke manier worden behandeld als het buiten Vlaanderen als brandstof of grondstof wordt aangewend. De emissienormen worden niet in de beoordeling betrokken.

De minister stelt dat hij zal laten onderzoeken of de term verwerking in de nieuwe decretale bepaling tot verwarring met de terminologie van het afvalstoffendecreet kan leiden.

4. Grondwater

De heer Johan Malcorps beoordeelt het invoeren van een heffing op het verbruik van grondwater positief. Door de heffing wordt uitvoering gegeven aan een belangrijk instrument ter bestrijding van de verdroging, dat ook in het ontwerp van MINA-plan 2 is opgenomen. In de heffing is een ecologische progressiviteit ingebouwd, zodat ze in beginsel als regulerend kan worden beschouwd. De wijze waarop de tarieven werden vastgesteld is volgens het lid wel eerder arbitrair. Het is ook niet duidelijk op welke manier de heffing gekoppeld is aan milieudoelstellingen, zoals het beschermen van ruwwaterbronnen en het aanmoedigen van de opvang van regenwater. De vraag is ook waarom de kleinschalige winning van grondwater niet aan een heffing is onderworpen. Het gevaar bestaat dat men de winning van grondwater voor huishoudelijk gebruik gaat aanmoedigen.

De gefaseerde invoering van de heffing op industriële grondwaterwinning en de differentiatie van de sociaal-economische correctiefactor C_{SE} over de verschillende sectoren, zijn volgens de heer Malcorps onvoldoende gemotiveerd.

Mevrouw Anny De Maght merkt op dat in het ontwerp van MINA-plan 2 bij actie 56 werd aangekondigd dat een onderzoek het instellen van een grondwaterheffing zou voorafgaan. Op basis van de resultaten daarvan zouden de nodige stappen worden gezet. De in het plan opgenomen timing van deze actie is 1998-1999.

Bovendien heeft in het dossier van de grondwaterheffing geen overleg met de doelgroepen plaats gevonden. Een van de uitgangspunten van het milieubeleidsplan, en de beleidsbrief van de minister, is nochtans het doelgroepenoverleg. De huidige bepalingen van het programmadecreet zijn volgens het lid dan ook voorbarig.

De heer Malcorps en mevrouw De Maght wijzen op de extra belasting die de grondwaterheffing voor de drinkwatermaatschappijen zal meebrengen. Die heffing komt bovenop de nieuwe maatregel inzake de gratis levering.

De heer Jef Van Looy stelt dat de drinkwatermaatschappijen die oppervlaktewater capteren nu reeds een analoge heffing betalen. De nieuwe bepaling legt de lat gelijk voor alle drinkwatermaatschappijen en kadert dan ook in een globale benadering van de waterheffingen.

De heer Theo Kelchtermans verduidelijkt dat voor industriële grondwaterwinning de exacte tarieven en de differentiatie van de sociaal-economische correctiefactor nog niet vaststaan. De heffing wordt nu reeds aangekondigd om de bedrijven een overgangperiode te gunnen en een ontradend effect te bekomen.

De minister acht een heffing op kleinschalige grondwaterwinning niet opportuun. De administratieve kosten zouden wellicht de opbrengsten overstijgen. Daarenboven zijn het niet de kleinschalige grondwaterwinningen die aan de oorzaak van problemen als verdroging liggen.

III. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

AFDELING 1

Watervoorziening

Artikel 35

Mevrouw Anny De Maght en de heer Dirk Van Mechelen dienen een amendement in dat ertoe

strekt artikel 35 te schrappen (Stuk 428 (1996-1997) – Nr. 8).

De indieners stellen dat de regeling waarbij aan de watermaatschappijen de verplichting wordt opgelegd om 15 kubieke meter water gratis te leveren gevolgen heeft die niet tot de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest behoren, met name de verhoging van de waterprijs boven deze 15 kubieke meter. Daarenboven zet de regeling niet aan tot minder verbruik, zodat de beoogde doelstellingen niet worden bereikt.

Dit amendement wordt verworpen met 2 stemmen tegen 6 bij 1 onthouding.

De heren Leonard Quintelier en Bruno Tobback dienen een amendement in dat ertoe strekt in de voorgestelde tekst van artikel 1bis de vijfde paragraaf te schrappen (Stuk 428 (1996-1997) – Nr. 6).

De indieners stellen dat de watervoorzieningsmaatschappijen de kosten die voortvloeien uit de gratis levering zelf moeten compenseren. Er kan geen sprake zijn van een vergoeding om deze kosten geheel of ten dele te dekken.

Het amendement van de heren Quintelier en Tobback wordt aangenomen met 6 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding.

Het geamendeerde artikel 35 wordt aangenomen met 6 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding.

AFDELING 2

Oppervlaktewateren

Artikel 36

De heren Bruno Tobback en Leonard Quintelier dienen een amendement in dat ertoe strekt de tekst van artikel 36 door een nieuwe tekst te vervangen (Stuk 428 (1996-1997) – Nr. 8).

Het is volgens de indieners aangewezen dat de vrijstelling van de heffing, die nu betrekking heeft op het bestaansminimum en het gewaarborgd inkomen voor bejaarden, wordt uitgebreid tot de personen die recht hebben op een inkomensvervanging tegemoetkoming voor gehandicapten. Het artikel wordt in die zin herschreven in het amendement.

Om het voordeel van de vrijstelling te verkrijgen moet de heffingsplichtige een aanvraag indienen bij de VMM. De voorwaarde om deze aanvraag per aangetekende zending te versturen wordt geschrapt omdat dit onnodige kosten voor de heffingsplichtige meebrengt. Om in aanmerking te komen voor de vrijstelling moet de rechthebbende bij de aanvraag een getuigschrift voegen uitgereikt door het Ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu dat het bewijs levert van het recht op een inkomensvervangende tegemoetkoming.

Om de heffingsplichtigen die slechts gedurende een korte tijd en voorbijgaand van het bestaansminimum hebben genoten van de vrijstelling uit te sluiten, wordt een periode van drie maanden als voorwaarde gesteld.

Het amendement van de heren Tobback en Quintelier en het geamendeerde artikel 36 worden aangenomen met 7 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 37

De heer Johan Malcorps dient een amendement in dat ertoe strekt de tekst van artikel 37 door een nieuwe tekst te vervangen (Stuk 428 (1996-1997) – Nr. 6).

Het amendement beoogt het behoud van de K_s -factoren en dus van de vroegere regeling. Door het wegvallen van de sociale correctie zou de waterheffing voor de gezinnen nog meer zuiver financieel worden. Bovendien worden volgens de indiener van het amendement in het ontwerp van decreet impliciete keuzes gemaakt wat de financiering van het milieubeleid betreft. Men kiest voor een forse verhoging van de heffingen en men legt de last daarvoor eenzijdig bij de gezinnen. De gratis levering in de drinkwatervoorziening is slechts tot op zekere hoogte een compensatie voor het wegvallen van de sociale correctie. De vrijstelling voor wie investeert in particuliere waterzuivering wil dit amendement wel behouden.

Het amendement van de heer Malcorps wordt verworpen met 1 stem tegen 6 bij 2 onthoudingen.

Als gevolg van deze stemming trekt de heer Malcorps zijn amendement betreffende een nieuw arti-

kel 37bis in. In dit amendement werd bepaald dat de Vlaamse regering binnen de vier maanden een voorstel moest uitwerken waarbij de vaststelling van de heffing op de waterverontreiniging wordt afgestemd op het gemiddeld verbruik per persoon (Stuk 428 (1996-1997) – Nr. 8).

Mevrouw Anny De Maght en de heer Dirk Van Mechelen dienen een amendement in dat ertoe strekt in de voorgestelde tekst van artikel 35quater, paragraaf 1, de laatste streep te vervangen (Stuk 428 (1996-1997) – Nr. 8).

De indieners van het amendement stellen voor dat het attest waaruit blijkt dat een particuliere zuiveringsinstallatie is gebouwd en wordt geëxploiteerd volgens een code van goede praktijk wordt afgeleverd door de burgemeester, na verplicht advies van de dienst Milieu-inspectie van Aminal.

Het amendement van mevrouw De Maght en de heer Van Mechelen wordt aangenomen met 9 stemmen.

Het geamendeerde artikel 37 wordt aangenomen met 6 stemmen tegen 1 bij 2 onthoudingen.

Artikel 38

Dit artikel wordt aangenomen met 6 stemmen tegen 1 bij 2 onthoudingen.

Artikel 39

Dit artikel wordt aangenomen met 6 stemmen bij 3 onthoudingen.

AFDELING 3

Afvalheffingen

Artikel 40

Dit artikel wordt aangenomen met 6 stemmen tegen 1 bij 2 onthoudingen.

Artikel 41

Een amendement van Mevrouw Anny De Maght en de heer Dirk Van Mechelen strekt ertoe aan de bij 12° voorgestelde tekst van artikel 47, paragraaf 2, 38° toe te voegen dat afvalstoffen die bestemd zijn voor nuttige toepassing, zoals vastgelegd in de Europese Richtlijn 75/442/EEG, niet onderworpen zijn aan een heffing (Stuk 428 (1996-1997) – Nr. 8).

De indieners stellen dat door het wijzigen van het woord verwijderen in verwerken in de artikelen 41 tot 44 van het ontwerp van decreet een term wordt ingevoerd die krachtens het afvalstoffendecreet van 2 juli 1981 (artikel 2, 8°) gelijk staat aan zowel verwijderen als nuttig toepassen. Het gevolg is dat ook de nuttige toepassing aan een heffing wordt onderworpen, wat niet strookt met de EG richtlijn.

Volgens het huidige ontwerp van decreet wordt nuttige toepassing qua heffing gelijkgesteld aan verbranding met energierecuperatie, wat volgens de indieners in strijd is met de afvalhiërarchie waarbij meer milieuvriendelijke toepassingen ook fiscaal worden bevoordeeld.

Dit amendement wordt verworpen met 2 stemmen tegen 6 bij 1 onthouding.

Een tweede amendement van mevrouw Anny De Maght en de heer Dirk Van Mechelen bij artikel 41 strekt ertoe aan de tweede paragraaf van artikel 47 van het afvalstoffendecreet een 13° toe te voegen. Daarin wordt bepaald dat een heffing van 150 frank per ton van toepassing is voor het storten op een monostortplaats van slib afkomstig van industriële waterzuiveringsinstallaties (Stuk 428 (1996-1997) – Nr. 8).

Dit amendement wordt verworpen met 2 stemmen tegen 7.

Het niet geamendeerde artikel 41 wordt aangenomen met 6 stemmen tegen 3.

Artikelen 42 tot 44

Deze artikelen worden aangenomen met 6 stemmen bij 3 onthoudingen.

AFDELING 4

Grondwater

Artikelen 45 tot 47

Deze artikelen worden aangenomen met 6 stemmen bij 3 onthoudingen.

Artikel 48

Een amendement van Mevrouw Anny De Maght en de heer Dirk Van Mechelen strekt ertoe artikel 48 te schrappen (Stuk 428 (1996-1997) – Nr. 8).

In het ontwerp van MINA-plan 2 staat dat onderzoek het instellen van een heffing op het gebruik van ruwwaterbronnen zal voorafgaan. Daarenboven zou een sluitende aanpak worden voorbereid en uitgewerkt om illegale grondwaterwinningen op te sporen. De huidige bepalingen lopen vooruit op deze acties in het milieubeleidsplan. Bovendien is volgens de indieners van het amendement geen overleg met de doelgroepen gepleegd.

Dit amendement wordt verworpen met 2 stemmen tegen 6 bij 1 onthouding.

Het artikel 48 wordt aangenomen met 6 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding.

Artikel 48bis (nieuw)

De heren Leonard Quintelier en Bruno Tobback dienen een amendement in dat ertoe strekt aan Afdeling 4 – Grondwater een nieuw artikel 48bis toe te voegen (Stuk 428 (1996-1997) – Nr. 6). Dit nieuwe artikel voegt een punt 14 toe aan artikel 3 van het decreet van 23 januari 1991 tot oprichting van het Mina-fonds.

Zoals blijkt uit het ontwerp van de begroting 1997, waarbij met betrekking tot de opbrengst van de nieuwe heffing op de winning van grondwater in de begroting van het Mina-fonds een nieuwe post ad hoc wordt ingevoerd, is geopteerd voor het toewijzen van de opbrengst van de grondwaterheffingen aan het Mina-fonds. Met het amendement wordt

beoogd deze toewijzing in te schrijven in het decreet op het Mina-fonds.

Dit amendement wordt aangenomen met 8 stemmen bij 1 onthouding en een nieuw artikel 48bis wordt toegevoegd.

AFDELING 5

Bodem (nieuw)

Artikel 48bis (nieuw)

De heer Peter Desmet dient een amendement in dat ertoe strekt een nieuwe afdeling 5, bestaande uit een nieuw artikel 48bis toe te voegen. Dit nieuwe artikel wijzigt paragraaf 1 van artikel 36 van het decreet van 22 februari 1995 betreffende de bodemsanering. De nieuwe bepaling stelt dat het bodemattest uiterlijk één maand na de aanvraag zal worden afgeleverd (Stuk 428 (1996-1997) – Nr. 8).

In het belang van een vlot rechtsverkeer tussen de burgers is het volgens de indiener aangewezen dat het bodemattest binnen de 10 à 14 dagen wordt afgeleverd en zeker uiterlijk binnen de maand na de aanvraag. De huidige decretale termijn van twee maanden is te lang.

Dit amendement wordt met 9 stemmen aangenomen en een nieuwe afdeling 5 met een artikel 48ter wordt toegevoegd.

IV. EINDSTEMMING

Het geamendeerde Hoofdstuk XI – Leefmilieu van het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1997 wordt aangenomen met 6 stemmen bij 3 onthoudingen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Peter DESMET

Dirk VAN MECHELEN

BIJLAGE

Bijlage bij de toelichting door de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling

Tabel 1 Afvalwaterheffingen : raming van de heffingsplichtige vuilvracht in 1997

HEFFINGSPLICHTIGEN	AANTAL	VUILVRACHT in vervuilingseenheden
- kleinwaterverbruikers (jaar- waterverbruik < 500 m ³) (1)	2.000.000 (- 91.000)	5.400.000 (- 177.000)
- grootwaterverbruikers op forfaitaire basis :	12.379	20.000
- landbouwbedrijven	22.244	1.400.000
- industrie		
- industrie op basis van water analyses : (2)	861	1.220.000
- lozers in riool		
- lozers in oppervlaktewater	384	1.380.000
[- koelwaterheffing]		[1.000.000]
TOTAAL	2.035.868	9.420.000 [10.420.000]

(1) Deze groep omvat zowel huishoudens als kleine en middelgrote ondernemingen.

(2) Het betreft hier geloosde restvuilvrachten die overblijven na (voor)zuivering door de bedrijven van hun afvalwaters.

Tabel 2 Watervoorziening : raming van het verschuldigde bedrag volgens het aantal gezinsleden en het jaarwaterverbruik

AANTAL GEZINSLEDEN	VERSCHULDIGD BEDRAG IN FRANK (exclusief abonnementsgeld) BIJ JAARWATERVERBRUIK VAN :							
	20 m ³ /persoon		30 m ³ /persoon		40 m ³ /persoon		60 m ³ /persoon	
	40 fr/m ³ (1)	59 fr/m ³ (2)	40 fr/m ³ (1)	59 fr/m ³ (2)	40 fr/m ³ (1)	59 fr/m ³ (2)	40 fr/m ³ (1)	59 fr/m ³ (2)
1	800	295	1.200	885	1.600	1.475	2.400	2.655
2	1.600	590	2.400	1.770	3.200	2.950	4.800	5.310
3	2.400	885	3.600	2.655	4.800	4.425	7.200	7.965
4	3.200	1.180	4.800	3.540	6.400	5.900	9.600	10.620
5	4.000	1.475	6.000	4.425	8.000	7.375	12.000	13.275

(1) Regeling zonder gratis waterlevering.

(2) Regeling met 15 m³ per jaar en per persoon gratis waterlevering.

Voor ongeveer 5 miljoen aangesloten personen vertegenwoordigt de gratis levering globaal gezien een hoeveelheid water van 75 miljoen kubieke meter per jaar. Het huishoudelijke drinkwaterverbruik via leidingwater bedraagt ongeveer 633.000 m³ per dag of 231 miljoen m³ per jaar. Sommige maatschappijen voorzien reeds in een vrijstelling gaande van 24 tot meer dan 40 m³ per abonnee (inbegrepen in de abonnementsprijs). Vermits de watertarieven variëren van 27 tot meer dan 50 frank per m³ kan het effect met een tarief van 40 fr per m³ op 3.000 miljoen frank (75 miljoen x 40 frank) worden begroot (met inbegrip van de reeds bestaande vrijstellingen). De verrekening ervan in de resterende 156 miljoen m³ per jaar (231-75 = 156 miljoen m³) vertegenwoordigt een gemiddelde tariefstijging van 19 fr per m³. Voor een tarief van 40 frank per m³ is dit een stijging tot 59 frank per m³.